

Lidia Grubiak
Jerzy Bielecki¹

Retrospekcja z pierwszych doświadczeń SzOK-u w Zespole Szkół Nr 25 we Wrocławiu

SzOK w Zespole Szkół Nr 25 we Wrocławiu, w którym jesteśmy zatrudnieni jako doradcy zawodowi, ma swoją genezę. Na terenie tej placówki szkolnej już w 1995 r. zostały zainicjowane starania, mające na celu pomoc uczniom, ówczesnego Zespołu Szkół Chemicznych w momencie wejścia ich w wyuczonym zawodzie na „kurczący się” rynek pracy. Przekonanie o celowości aktywizacji zawodowej przyszłych absolwentów szkoły średniej i znaczącej roli kształtowania postaw przedsiębiorczych młodzieży szkolnej, pozwoliło mi na podjęcie dalszych kroków w tym kierunku i ich realizację w następnych latach. Dostrzegając pozytywne efekty działań rozpoczęłam studia podyplomowe „Psychologia zarządzania w gospodarce”, które ukończyłam pracą dyplomową „Kreowanie ról na rynku pracy”. Podstawą jej treści były scenariusze zajęć przygotowujących absolwentów do wejścia na rynek pracy. Pracę złożyłam do szkolnej biblioteki w celu rozpowszechnienia wśród wychowawców klas maturalnych, przygotowujących swoich podopiecznych do startu po pierwszą pracę. Konspekty wykorzystywałam również podczas własnej pracy dydaktycznej w procesie nauczania przedmiotu przedsiębiorczość w liceum technicznym mojej szkoły.

Typowe problemy, które się wyłoniły to przede wszystkim brak orientacji ucznia we własnych możliwościach i ograniczeniach, nieumiejętność podejmowania decyzji, stres i nie przygotowanie do zawodu i brak integracji ról życiowych. W celu ich rozwiązania i w oparciu o ogólne zadania szkoły, stworzono wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego (WSDZ). W strukturze, którego podmiotami są: dyrektor, rada pedagogiczna, pedagog szkolny i obecnie zatrudniony psycholog, pracownicy biblioteki, wychowawcy, nauczyciele przedmiotowi oraz pielęgniarka szkolna.

Z kolei dokonywane przemiany strukturalne rynku pracy i przeobrażenia w szkolnictwie prowadzą do rosnącego zapotrzebowania na profesjonalne poradnictwo zawodowym i rzeczową informację. Racjonalne i prawidłowe decyzje młodego człowieka muszą być oparte na znajomości samego siebie. Ponieważ pogląd na temat własnych zalet i wad jest u nich subiektywny, stąd też należy go weryfikować. Od stycznia 2004 r. uczeń może oczekiwać pomocy w realistycznym postrzeganiu własnej osoby od szkolnego doradcy zawodowego.

---

¹ Szkolni doradcy zawodowi Zespołu Szkół Nr 25 we Wrocławiu.

Ideą utworzenia Szkolnego Ośrodka Kariery była m.in. potrzeba profesjonalnej pomocy, usytuowanej blisko ucznia, zwiększającej trafność podejmowanych przez adolescenta decyzji edukacyjnych i zawodowych. SzOK gwarantuje systematyczne oddziaływanie na uczniów w ramach planowych działań, realizowanych metodami aktywnymi. SzOK wspiera uczniów w wyborze i selekcji informacji o możliwościach edukacji i rynku pracy.

Nowopowstały SzOK stał się koordynatorem i centralną agendą WSDZ w mojej szkole.

Mottem przewodnim dla poradnictwa prowadzonego przez nas, szkolnych doradców stał się proces interpersonalny, którego celem jest towarzyszenie jednostce w sytuacji rozwoju jej kariery, a doradztwo postrzegamy jako pomoc, niejednokrotnie, młodzieży szkolnej w aspekcie jej kształcenia ustawicznego. Zadania SzOK-u realizowane są poprzez: udzielanie indywidualnych porad z zakresu orientacji zawodowej uczniom i ich rodzicom, prowadzenie zajęć grupowych – warsztatów, projekcje filmów edukacyjnych, spotkania z ekspertem, wycieczki zawodoznawcze, kierowanie w trudnych sytuacjach uczniów do specjalistów, koordynowanie działalności informacyjno-doradczej szkoły, współpraca z instytucjami wspierającymi, aktualizacja bazy informacji edukacyjnej i zawodowej. Systemy doradcze w krajach Unii, funkcjonujące od dawna, stały się pierwowzorem pracy szkolnych doradców zawodowych (SDZ) w ZS Nr25. Funkcję tą obok mnie, nauczyciela przedsiębiorczości, pełni socjolog i instruktor ZHP. Oboje, zatem wykorzystujemy posiadane doświadczenie i umiejętności pracy z młodym człowiekiem. Chcąc zachęcić naszych beneficjentów do korzystania ze świadczonych usług i próbując objąć nimi maksymalną ilość uczniów, priorytetowo traktujemy formę warsztatów. Kierując się przecuciem, (które okazało się w pełni zgodne z tematyką interaktywnych bloków „The Real Game”, realizowanych w wybranych krajach unijnych), treść naszych zajęć grupowych została dostosowana do każdego poziomu kształcenia, by w efekcie końcowym, nadrzędny cel przygotowania młodzieży do świadomego wyboru zawodu i drogi dalszego kształcenia, został osiągnięty. Bloki tematyczne nich układają się ramowo, będą one zrealizowane do końca 2004 r.:

POZIOM KSZTAŁCENIA	TEMAT WARSZTATÓW	CEL WARSZTATÓW
KLASY I	PROFIL KLASY A ZAINTERESOWANIA	– zgodność zainteresowań z wybranym profilem klasy
	KOMUNIKACJA INTERPERSONALNA	– uświadomienie słuchaczom znaczenia niezakłóconego procesu komunikowania się – usprawnienie procesu komunikowania się przez wykorzystanie komunikacji niewerbalnej

KLASY I <i>cd</i>	PLANOWANIE CZASU	<ul style="list-style-type: none"> - poznanie wartości czasu - zdobycie umiejętności wykorzystania czasu
	STYLE UCZENIA SIĘ	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z własnym stylem uczenia się - uświadomienie uczestnikom specyfiki uczenia się w sytuacji wyboru zawodu

POZIOM KSZTAŁCENIA	TEMAT WARSZTATÓW	CEL WARSZTATÓW
KLASY II	ODKRYWANIE PASJI	<ul style="list-style-type: none"> -- odkrycie pasji - ukazanie różnic między pasjami, te które rozwijają osobowości i które mają mniejszą wartość dla jej rozwoju
	POZNANIE WŁASNYCH MOZLIWOŚCI	<ul style="list-style-type: none"> - ukazanie i odkrycie własnych umiejętności i możliwości - pobudzenie do odkrywania zdolności i możliwości - pokazanie dróg do wykorzystania możliwości i umiejętności
	BADANIE TEMPERAMENTU I CHARAKTERU	<ul style="list-style-type: none"> - indywidualne badanie temperamentu i charakteru

POZIOM KSZTAŁCENIA	TEMAT WARSZTATÓW	CEL WARSZTATÓW
KLASY OSTATNIE	STYLE UCZENIA SIĘ	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie z własnym stylem uczenia się - uświadomienie uczestnikom specyfiki uczenia się w sytuacji wyboru zawodu
	PLANOWANIE CZASU	<ul style="list-style-type: none"> -- poznanie wartości czasu - zdobycie umiejętności wykorzystania czasu
	WEJŚCIE NA RYNEK PRACY	<ul style="list-style-type: none"> - wybór roli na rynku pracy - ocena możliwości lokalnego rynku pracy - sporządzanie dokumentów aplikacyjnych - przygotowanie skutecznej auto-prezentacji do rozmowy kwalifikacyjnej

	AKTYWIZACJA ABSOLWENTA	<ul style="list-style-type: none"> – poznanie zasad poruszania się na rynku pracy – zdobycie umiejętności aktywnego poszukiwania pracy
	PREFERENCJE ZAWODOWE	<ul style="list-style-type: none"> – określenie swojej sylwetki zawodowej

Działalność SzOK-u daje uczniom możliwość lepszego poznania swojego „JA”. Wzmacniana jest ich aktywność poprzez ukazanie, jak bardzo przyszłość zależy od nich samych. Dzięki oddziaływaniom SzOK-u uczeń będzie potrafił dokonać świadomego wyboru przyszłej kariery zawodowej i roli na rynku pracy, zgodnie z osobistymi zainteresowaniami, posiadanymi umiejętnościami, predyspozycjami oraz potrzebami rynku. Umiał opracować plan kariery edukacyjnej i zawodowej oraz znał strategię radzenia sobie w sytuacjach trudnych, takich jak bezrobocie, adaptacja do nowych warunków pracy, problemy zdrowotne czy niepowodzenia edukacyjne. A przede wszystkim przygotowany zostanie do roli mobilnego pracownika na współczesnym rynku pracy.

W pierwszym okresie oddziaływań SzOk-u, naszymi odbiorcami było 794 uczniów, w tym około 150 absolwentów roku szk.03/04. Wyrażamy w tym miejscu nadzieję, że nie otrzymają oni przydomku „bezrobotnego”.

Jesteśmy otwarci na nowe propozycje, a doświadczenie zebrane choćby w trakcie trwającej konferencji, zechcemy wykorzystać w dalszej pracy, w której zdążamy do wizualizacji portfolio każdego beneficjenta.